

Speech in the Midst of Shofar Blowing/Yehoshua Grunstein

Introduction

שולחן ערוך [אורח חיים הלכות תפילין סימן כה/ח] - כל המצות מברך עליהם עובר לעשייתן. לפיכך, צריך לברך על התפלה של יד אחר הנחה על הקיבורת, קודם קשירתם, שקשירתם זו היא עשייתן.

הרי"ף [מסכת ראש השנה דף יא עמוד א] - שאלו מקמי ריש מתיבתא; המברך יום ר"ה על תקיעת שופר בטר ס"ת, **והשיח**, צריך לברך על התקיעות של סדר ברכות או לא? ואהדר להו הכין קא חזו רבנן שגוערין בזה ששח עד שלא יתקע על סדר ברכות אבל לחזור ולברך אינו חוזר.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות ראש השנה סימן תקצב/ג - לא ישיח, לא התוקע ולא הצבור, בין תקיעות שמיושב לתקיעת שמעומד... ואין צריך לומר שלא ישיחו בין ברכה לתקיעות, אם לא בענין התקיעות.

1) Mitzva Already Started

הרי"ף [ראש השנה דף יא עמוד א בדפי הרי"ף ד"ה שאלו] - דברי הרב אלפסי ז"ל שכתב בשם ריש מתיבתא תמוהים בכאן וכבר השיג עליו הרי"ף הלוי ז"ל... וכן אני אומר לדברי הרב אלפסי ז"ל... אסור לגרום שיהא מרבה בברכות, ומש"ה סח בין תפלה לתפלה עבירה היא בידו. אבל כאן, כיון שאינו גורם ברכה. למה יהא אסור? הרי לא שמענו בשום מקום שמי שבירך על המצוה והתחיל שלא יהא רשאי לדבר עד שיגמור! ואטו מי שיתחיל לבדוק חמצו כלום אסור לו לדבר עד שיגמור ביעורו? א"כ בא ונאמר שאף מי שמברך המוציא יהא אסור לדבר עד שיגמור סעודתו וליתא! ולפיכך אין הנדון דומה לראיה כלל ומיהו הואיל ונפק מפומיה דריש מתיבתא ראוי שלא ידבר בהן **שלא לצורך**:

מאירי על מסכת ברכות דף מ/א - ואף על פי שאמרו "שמע ט' תקיעות בט' שעות ביום יצא וודאי", אף הוא סח בנתיים שלא נתנה תורה למלאכי השרת - **בזו כבר התחיל במצוה** ונסרכה הברכה בתחלת המצוה, אבל זה לא התחיל כלל ולפיכך חוזר ומברך.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תלב/א - קודם שיתחיל לבדוק, יברך: "אשר קדשנו במצותיו וצונו על ביעור חמץ"... ויזהר שלא ידבר בין הברכה לתחלת הבדיקה. וטוב שלא ידבר בדברים אחרים עד שיגמור כל הבדיקה, כדי שישים אל לבו לבדוק בכל המקומות שמכניסים בו חמץ.

משנה ברורה [שם ו] - ובזה אין צריך לחזור ולברך, **כיון שכבר התחיל המצוה**, ובדברים שהם צורך הבדיקה גם לכתחלה יוכל לדבר שזה אין חשיב הפסק כלל [אחרונים]:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות קריאת ספר תורה סימן קמ"ב - העומד לקרות בתורה וברך ברכה שלפניה, **וקרא מקצת פסוקים** ודבר דברי תורה או דברי חול, לא היו הפסק ואינו צריך לחזור ולברך.

משנה ברורה [שם ו'] - וכמו בכל ברכת המצות או הנהנין דצריך לחזור ולברך אם הפסיק תיכף אחר הברכה אף אם יודע בבירור שלא הסיח דעתו, **דכיון שלא התחיל עדיין בהמצוה** אין לה אח"כ על מה לחול.

2) It's Connected to Shofar Blowing

הרמב"ם, הלכות ברכות, פרק א'/ה - כל הברכות כולן, לא יפסיק בין הברכה ובין הדבר שמברכין עליו... ואם הפסיק צריך לחזור ולברך שנייה, ואם הפסיק בדברים שהן מענין דברים שמברכין עליו אינו צריך לברך שנייה. כיצד? כגון שבירך על הפת, וקודם שיאכל אמר; "הביאו מלח", "הביאו תבשיל", "תנו לפלוני לאכול", "תנו מאכל לבהמה" וכיוצא באלו = אינו צריך לברך שנית, וכן כל כיוצא בזה.

הרמ"א [שם תקצ"ב/ג] - מיהו, בענין התקיעות והתפלות אין הפסק (מרדכי ומהרי"ל).

משנה ברורה [קמ"ו/ו] - ואם שח לצורך הקריאה, אין צריך לחזור ולברך, ולכתחלה גם זה אסור.

ט"ז [אורח חיים תרכ"א/ב] - ע"כ, אין קפידא במה שאנו אומרים שם אדנ"י דעכ"פ אינו לבטלה דע"ז **אנו מתעוררים ומתפללים ומכוונים למה שאנו צריכים**.

שולחן ערוך הרב [אורח חיים סימן תקצב/ז] - לפיכך אין להשיח ביניהם דברים בטלים, אבל מותר להשיח ביניהם מעניני התפלה והתקיעות.

3) Many allow talking

בעל המאור [ראש השנה דף יב עמוד א בדפי הרי"ף]- ולפי מה שפירשנו אנו, שאין משרש ההלכה ברכת שופר אלא ברכות של תפלה. אין אנו זקוקין בזה לגערה ולנזיפה.

הסבר הרמב"ן [דרשה לראש-השנה]- ... ומפני שהציבור צריכים לשמוע התקיעות על סדר ברכות, לפיכך חוזרין ותוקעין על סדר ברכות; תשר"ת פעם אחת, תשר"ת פעם אחת, תר"ת פעם אחת. ובדין הוא שיהו תוקעין אותן על סדר ברכות כסדר שתוקעין כשהן יושבין? אלא...1) הרי יצאו ידי חובתן באותן שתקעו כשהן יושבין...2) ...חוזרין ותוקעין על סדר ברכות, דומיא דתעניות ושעת מלחמה שאומרים זכרונות ושופרות ותוקעין עליהן, ואע"פ שאין היחיד חייב בתקיעות כלל, הציבור תוקעין בשעת תפילה, כדי להעלות התפילה בתקיעה, ...ועכשיו למדנו דכיון דאין אדם חייב בתקיעות בתענית, אלא חובת ברכות היא שמתריעין בהן כדי שתעלה תפלתינו בתקיעה=די להם בתקיעה כל שהו, הלכך בראש השנה נמי; כיון שיצאנו ידי חובת תקיעות של תורה מיושב, ולא נשאר עלינו אלא חובת ברכות שתקנו בהן תקיעות כדי שיעלה זכרוננו לטובה בשופר, הוה ליה כתעניות ובתקיעות כל שהו יוצאין ידי התרעה של ברכות, ...ולכא הפסק ופסול כלל,

מגיד משנה[הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ג הלכה יא]- מ"ש רבינו "ואינו מדבר", אבל אם שח שאין חוזר ומברך. כך מבואר בהלכות שם בשם ריש מתיבתא, וכן כתבו רבינו סעדיה, ורבינו האי ז"ל, ועוד כתב בהלכות הרב ר' יצחק אבן גיאת ז"ל בשם קצת גאונים, שאפילו הקהל חייבים שלא לשיח שאין זה מברך לתקוע אלא לשמוע ע"כ. ואין נראה כן מדברי רבינו ומן האחרונים ז"ל יש שכתבו שאפילו התוקע אינו צריך שלא ישיח והאריכו בזה. והנכון למנוע האיש התוקע מלשיח אבל הצבור אם לא נמנעו אין גוערין בהם:

4) Some allow ...eating exactly then

אשל אברהם [או"ח חלק ב', תקפ"ט/ג]- ואיש גם כן יש להקל לו אחר תקיעות דמיושב על ידי חלישות כל שהו שיאכל וישתה כי גם שהתקיעות של מעומד הם ג"כ מצוה, ותקנת חז"ל בקביעות, מ"מ לא שייך דהם כ"כ חשש שכחה כיון שהם תפילות למוסף, וכמו שהתירו חז"ל לפני מוסף.

פסקים והנהגות לר' עקיבא איגר [פרק הנהגות ותקנות, סימן כ"י"ב, עמ' ע"ג]- הגאב"ד ובד"צ מודיעים שכל מי שמשרגיש עצמו חולשה קלה ביותר, מחוייב תיכף אחר תקיעת שופר ללכת לביתו ואכול ארוחת בוקר בעשיית קידוש במקום סעודה, ואף שהוא הפסק בין תקיעות דמיושב לתקיעות דמעומד

5) Talking is ...tolerated

רמ"א [שם תקצ"ב/ג]- ואם סח דברים בטלים, אין צריך לחזור ולברך (טור)

הסבר המשנ"ב [שם י"ג]- ולא דמי לשח בין תפילין לתפילין, דהתם שתי מצות הן, משא"כ הכא דכולה חדא מצוה היא. וע"כ אפילו שח דברים בטלים, בין תקיעות דמיושב עצמן א"צ לחזור ולברך [מדי דהיו מי שמדבר אחר שטעם מעט מברכת המוציא דא"צ לחזור ולברך דכולה חדא סעודה היא].

שולחן ערוך הרב [אורח חיים סימן תקצב/ז]-אם עבר ושח אפילו דברים בטלים אין צריך לחזור ולברך דאין שייך הפסק באמצע מצוה אחת, כמו שהיושב בסוכה והלבוש תפילין מותר לשוח, אף על פי שכל רגע ורגע שהוא יושב בסוכה ולבוש בתפילין הוא מקיים מצות הקדוש ברוך הוא.